

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Liikenne- ja matkailuvaliokunta

2008/0195(COD)

17.2.2009

LAUSUNTO

liikenne- ja matkailuvaliokunnalta

työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnalle

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi
maantieliikenteen liikkuvissa tehtävissä toimivien henkilöiden työajan
järjestämisestä annetun direktiivin 2002/15/EY muuttamisesta
(KOM(2008)0650 – C6-0354/2008 – 2008/0195(COD))

Valmistelija: Johannes Blokland

PA_Legam

LYHYET PERUSTELUT

Komission ehdotus

Direktiivissä 2002/15/EY säännellään maantieliikenteen liikkuvissa tehtävissä toimivien henkilöiden työaika. Se koskee ensisijaisesti yritysten liikkuvia työntekijöitä, mutta 23. maaliskuuta 2009 lähtien myös itsenäisiä, riippumattomina yrittäjinä toimivia kuljettajia, ellei ennen mainittua päivämäärää tehdä päätöstä itsenäisten kuljettajien jättämisestä direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Tähän direktiiviin sisältyvät työaika koskevat määräykset ovat lisäystä asetuksessa 561/2006 (aikaisemmin 3820/85) säädettyihin määräyksiin maantieliikenteen liikkuvissa tehtävissä toimivien työntekijöiden ajo- ja lepoajoista.

Ero liikkuvien työntekijöiden ja riippumattomien kuljettajien välillä on aiheuttanut käytännössä ongelmia, koska on myös näennäisesti itsenäisiä kuljettajia. He ovat henkilöitä, jotka on muodollisesti rekisteröity itsenäiseksi kuljettajiksi ja toimivat itsenäisinä kuljettajina, mutta tosiasiaa työskentelevät ainoastaan yhdelle muulle yritykselle. Itse asiassa he toimivat aivan kuin he olisivat tämän toisen yrityksen työntekijöitä.

Tämän ongelman ratkaisemiseksi komissio ehdottaa ehdotuksessaan KOM(2008)0650, että liikkuvien työntekijöiden määritelmää muutetaan siten, että se käsittää jatkossa myös näennäisesti itsenäiset kuljettajat, jotta heidänkin olisi noudatettava työaikamääräyksiä. Komissio päätelee, että direktiivin soveltamisalaan ei kuitenkaan ole hyvä sisällyttää aidosti itsenäisiä kuljettajia. He ovat itsenäisiä kuljettajia, jotka voivat vapaasti päättää työajastaan. Näennäisesti itsenäiset kuljettajat on tuotava direktiivin soveltamisalan piiriin sisällyttämällä määritelmä liikkuvista työntekijöistä, jotka eivät ole muodollisesti sidottuja työnantajaan, mutta joilla tosiasiaa:

- ei ole vapautta järjestellä työtään, tai
- jonka tulot eivät ole suoraan riippuvaisia saadusta liikevoitosta, tai
- jotka eivät voi työskennellä useamman asiakkaan kanssa.

Toiseksi komissio ehdottaa laajempaa tulkintaa termille "yötyö". Direktiivin 2002/15 mukaan "yö" tarkoittaa kansallisessa lainsäädännössä määriteltyä vähintään neljän tunnin ajanjaksoa, joka ajoittuu klo 00.00 ja 07.00 välille. "Yötyö" määritellään nykyisin kyseisen ajanjakson aikana tehdyksi työksi riippumatta sen kestosta. Nyt komissio ehdottaa, että työ määriteltäisiin yötyöksi vain, jos tosiasiallista työtä on tehty vähintään kaksi tuntia kyseisen ajanjakson aikana.

Kolmanneksi komissio ehdottaa uuden täytäntöönpanoa koskevan artiklan lisäämistä. Tässä yhteydessä olisi muistettava, että työaika-asetusten täytäntöönpanon valvonta suoritetaan sijoittautumismaassa siellä sijaitsevien toimivaltaisten tarkastusvirastojen toimesta. Työaika ei siten seurata osana tienvarsitarkastuksia, jotka voidaan suorittaa myös toisessa jäsenvaltiossa, vaan yksinomaan sijoittautumismaassa.

Esittelijän kanta ja tarkistukset

Yleisesti ottaen esittelijä kannattaa komission ehdotusta. Näennäisesti itsenäisten kuljettajien kannalta on positiivista, että heitä aletaan kohdella työntekijöinä, joiden työajalla on rajoituksia, koska tosiasiassa he työskentelevät toisen yrityksen työntekijöinä. Esittelijä tukee myös komission kantaa siitä, että aidosti itsenäisten kuljettajien ei pitäisi kuulua direktiivin soveltamisalaan. Sen vuoksi on oikein, että komission ehdotuksella muutetaan 2 artiklan 1 kohtaa vastaavasti.

Esittelijä pahoittelee kuitenkin syvästi sitä, että tämä komission ehdotus on julkaistu myöhässä. Vaikka Euroopan parlamentti ja neuvosto pääsisivät sopimukseen nopeassa ensimmäisessä käsittelyssä, muutettu direktiivi ei voisi tulla voimaan ennen 23. maaliskuuta 2009. Odotettaessa muutetun direktiivin voimaantuloa esittelijä kehottaa jäsenvaltioita jatkamaan täytäntöönpanoa nykyisen direktiivin hengessä 23. maaliskuun 2009 jälkeen kunnes muutettu direktiivi tulee voimaan.

Mitä tulee yötyöhön, esittelijä yhtyy komissioon siinä, että tarvitaan enemmän joustavuutta kuin mitä nykyinen direktiivi sallii. Rajat olisi voitava ylittää muutamalla minuutilla ja jopa kahdella tunnilla. Esittelijä katsoo sen vuoksi, että "yöajan" määritelmää olisi muutettava. Nykyisen direktiivin mukaan yöajan ei tarvitse olla pitempi kuin neljä tuntia, mikä tarkoittaa, että kahden tunnin ylityksellä yöaika voi tosiasiassa supistua kahdeksi tunniksi. Se on liian lyhyt aika kunnolliseen yöuneen. Sen vuoksi esittelijä ehdottaa, että "yöaika" määritellään kiinteäksi ajanjaksoksi klo 00.00 ja 06.00 välillä.

Esittelijä tukee täytäntöönpanoa koskevan artiklan lisäämistä komission ehdotuksen mukaisesti. Jäsenvaltioiden kannustamiseksi huolehtimaan tästä täytäntöönpanosta aidosti ja ilman syrjintää esittelijä ehdottaa, että 11 a artiklaa tiukennetaan.

Lopuksi esittelijä katsoo, että työajan ja lepoajan viikoittaiseksi jakamiseksi tasapainoisesti olisi toivottavaa, että muutetaan "viikon" määritelmää. Jotta voidaan luoda työn laatua, liikenneturvallisuutta ja yleistä hyvinvointia edistävä kiinteä lepoaika, suurin osa sunnuntaista olisi suljettava tämän määritelmän ulkopuolelle.

TARKISTUKSET

Liikenne- ja matkailuvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokuntaa sisällyttämään mietintöönsä seuraavat tarkistukset:

Tarkistus 1

Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös
Johdanto-osan 1 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(1 a) Liikkuvien työntekijöiden, jotka eivät kuulut asetuksen (EY) N:o 561/2006 soveltamisalaan, olisi kuuluttava tämän direktiivin soveltamisalaan.

Perustelu

Se seikka, että eräät liikkuvat työntekijät eivät kuulu ajo- ja lepoaikadirektiivin 561/2006/EY soveltamisalaan eivätkä myöskään työaikadirektiivin soveltamisalaan, johtaa toisaalta kilpailun vääristymiseen ja toisaalta liikenneturvallisuuden vaarantumiseen.

Tarkistus 2

Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös
Johdanto-osan 14 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(14 a) Noudattaen yhteisön lainsäädännön yleisiä periaatteita jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tämän direktiivin noudattamatta jättämisestä määrättävät rangaistukset ovat asianmukaista, tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

Tarkistus 3

Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös
1 artikla – 2 kohta – b alakohta
Direktiivi N:o 2002/15/EY
3 artikla – d alakohta

Komission teksti

Tarkistus

"liikkuvalla työntekijällä" tarkoitetaan myös sellaista henkilöä, joka ei ole sidottu työnantajaan työsopimuksella tai muulla hierarkkisella suhteella, mutta:

Poistetaan.

i jolla ei ole vapautta järjestellä asiaan kuuluvaa toimintaansa;

ii jonka tulot eivät ole suoraan riippuvaisia saadusta liikevoitosta;

iii jolla ei ole vapautta pitää yksin tai yhteistyössä muiden itsenäisten kuljettajien kanssa yllä suhteita useisiin asiakkaisiin;"

Perustelu

Näennäisesti itsenäisten kuljettajien ongelmaa valvotaan jo jäsenvaltioissa eikä siitä tarvitse säätää yhteisön tasolla.

Tarkistus 4

Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös

1 artikla – 2 kohta – b a alakohta (uusi)

Direktiivi N:o 2002/15/EY

3 artikla – d alakohta – 1 a alakohta (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

Jäsenvaltioiden on yleisesti otettava huomioon kaikki merkitykselliset tiedot. Siten henkilöitä, joita muussa kansallisessa ja/tai EU:n lainsäädännössä (esimerkiksi verotukseen ja sosiaalilainsäädäntöön liittyvissä kysymyksissä) pidetään itsenäisinä työntekijöinä, ei tässä direktiivissä katsota liikkuviksi työntekijöiksi.

Perustelu

Perusteiden, joiden mukaan toimija määritellään liikkuvaksi työntekijäksi tai itsenäiseksi työntekijäksi, on oltava joustavia sen varmistamiseksi, että yrittäjät olisivat edelleen kiinnostuneita tekemään aloitteita ja kehittämään uutta liiketoimintaa. Myös toimijoiden,

jotka tunnustetaan jo kansallisessa ja EU:n lainsäädännössä itsenäisiksi, on jätävä tämän direktiivin soveltamisalan piiriin.

Tarkistus 5

Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös

1 artikla – 2 kohta – d a alakohta (uusi)

Direktiivi N:o 2002/15/EY

3 artikla – g alakohta

Komission teksti

Tarkistus

d a) muutetaan g alakohta seuraavasti:

g) "viikolla" ajanjaksoa, joka alkaa kello 00.00 maanantaina ja päättyy kello 24.00 sunnuntaina; tämä määritelmä ei kuitenkaan saa vaikuttaa kansallisen lainsäädännön soveltamiseen, jossa sunnuntaita pidetään viikoittaisena vapaapäivänä, mistä seuraa liikennekielto;

Tarkistus 6

Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös

1 artikla – 2 kohta – d b alakohta (uusi)

Direktiivi N:o 2002/15/EY

3 artikla – h alakohta

Komission teksti

Tarkistus

d b) muutetaan h alakohta seuraavasti:

h) 'yöajalla' ajanjaksoa klo 00.00–6.00;

Perustelu

Nykyisellään ehdotus antaisi jäsenvaltioille mahdollisuuden supistaa yöaika tosiasiassa kahteen tuntiin. Se antaisi liian vähän aikaa yöunelle. Joustavuus, jota on ehdotettu h alakohdassa, voidaan hyväksyä vain, jos siihen liittyy selkeä ja järkevä 'yöajan' määritelmä. Lisäksi tällä määritelmällä poistettaisiin sekaannusta, joka yöajasta nykyisin vallitsee jäsenvaltioiden välillä.

Tarkistus 7

Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös
1 artikla – 2 kohta – e alakohta
Direktiivi N:o 2002/15/EY
3 artikla – i alakohta

Komission teksti

Tarkistus

(Tarkistus ei vaikuta suomenkieliseen versioon.)

Tarkistus 8

Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös
1 artikla – 6 kohta
Direktiivi N:o 2002/15/EY
11 a artikla – 1 kohta

Komission teksti

Tarkistus

(1) Jäsenvaltioiden on luotava järjestelmä asianmukaista ja säännöllistä seurantaa ja tarkastuksia varten tämän direktiivin sääntöjen asianmukaisen ja johdonmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi. Niiden on varmistettava, että direktiivin täytäntöönpanosta vastaavilla kansallisilla elimillä on riittävä määrä päteviä tarkastajia ja että kyseiset elimet toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet.

(1) Jäsenvaltioiden on luotava järjestelmä asianmukaista, **syrjimätöntä** ja säännöllistä seurantaa ja tarkastuksia varten tämän direktiivin sääntöjen asianmukaisen ja johdonmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi. Niiden on varmistettava, että direktiivin täytäntöönpanosta vastaavilla kansallisilla elimillä on riittävä määrä päteviä tarkastajia ja että kyseiset elimet toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet.

Perustelu

Yrityksiä on suojeltava syrjinnältä.

Tarkistus 9

Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös
1 artikla – 6 kohta
Direktiivi N:o 2002/15/EY
11 a artikla – 1 kohta

Komission teksti

Tarkistus

(1) Jäsenvaltioiden on luotava järjestelmä asianmukaista ja säännöllistä seurantaa ja tarkastuksia varten tämän direktiivin

(1) Jäsenvaltioiden on luotava järjestelmä asianmukaista ja säännöllistä seurantaa ja tarkastuksia varten tämän direktiivin

sääntöjen asianmukaisen ja johdonmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi. Niiden on varmistettava, että direktiivin täytäntöönpanosta vastaavilla kansallisilla elimillä on riittävä määrä päteviä tarkastajia ja että kyseiset elimet toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet.

sääntöjen asianmukaisen ja johdonmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi. ***Jos asetuksessa (EY) N:o 561/2006 säädettyjä ajo- ja lepoaikoja koskevia sääntöjä rikotaan siinä määrin, että rikotaan myös työaika koskevia sääntöjä, jäsenvaltioiden on ehdottomasti seurattava ja valvottava työaikasääntöjen täytäntöönpanoa.*** Niiden on varmistettava, että direktiivin täytäntöönpanosta vastaavilla kansallisilla elimillä on riittävä määrä päteviä tarkastajia ja että kyseiset elimet toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet.

Perustelu

Nykyisin ei ole yhteyttä ajo- ja lepoaikojen valvonnan ja työajan valvonnan välillä, vaikka ne loogisesti liittyvät toisiinsa. Esittelijä katsoo, että työaika on ehdottomasti seurattava ja sen täytäntöönpanoa valvottava (mutta ei ainoastaan) silloin, kun ajo- ja lepoaikasääntöjen rikkominen, johon sisältyy suhteellisen pitkiä liiallisia ajoaikoja, merkitsee automaattisesti myös työaikasääntöjen rikkomista.

ASIAN KÄSITTELY

Otsikko	Maantieliikenteen liikkuviissa tehtävissä toimivien henkilöiden työajan järjestäminen
Viiteasiakirjat	KOM(2008)0650 – C6-0354/2008 – 2008/0195(COD)
Asiasta vastaava valiokunta	EMPL
Lausunnon antanut valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	TRAN 21.10.2008
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Johannes Blokland 4.11.2008
Valiokuntakäsittely	21.1.2009 16.2.2009
Hyväksytty (pvä)	17.2.2009
Lopullisen äänestyksen tulos	+ : 21 - : 20 0 : 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Gabriele Albertini, Inés Ayala Sender, Etelka Barsi-Pataky, Paolo Costa, Michael Cramer, Luis de Grandes Pascual, Arūnas Degutis, Petr Duchoň, Saïd El Khadraoui, Emanuel Jardim Fernandes, Francesco Ferrari, Georg Jarzembowski, Stanisław Jałowiecki, Timothy Kirkhope, Jaromír Kohlíček, Sepp Kusstatscher, Jörg Leichtfried, Bogusław Liberadzki, Eva Lichtenberger, Marian-Jean Marinescu, Erik Meijer, Josu Ortuondo Larrea, Reinhard Rack, Ulrike Rodust, Luca Romagnoli, Brian Simpson, Renate Sommer, Dirk Sterckx, Ulrich Stockmann, Michel Teychenné, Silvia-Adriana Ţicău
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Zsolt László Becsey, Johannes Blokland, Philip Bradbourn, Luigi Cocilovo, Jas Gawronski, Pedro Guerreiro, Lily Jacobs, Rosa Miguélez Ramos, Dominique Vlasto, Corien Wortmann-Kool